

ISSN 1211-2615

vexilologie

ZPRAVODAJ ČESKÉ VEXILOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI

218

Gruzínci vstupující do Jeruzaléma. Ilustrace (fragment) z mapy Nicolase de Fera, 1696.
Foto s laskavým svolením CSEM (Centre for the Studies of Ethnicity and Multiculturalism).

PETR HOLAS

ÚVODNÍK NA ZÁVĚR ROKU

Vážené kolegyně, vážení kolegové,
rád bych zahájil toto krátké ohlédnutí za uplynulým rokem 2025 výhledem do budoucna. Přeji Vám do roku 2026 za sebe i ostatní členy výboru mnoho štěstí, zdraví a spokojenosti v osobním životě i úspěchů ve Vaší vexilologické práci a současně Vám vyjadřuji poděkování za spolupráci.

Jménem výboru ČVS si Vás jako každoročně touto dobou dovoluji požádat o **zaplacení členského příspěvku** České vexilologické společnosti na rok **2026**. Jeho výše činí:

400 Kč.

Vzhledem k růstu cen opět prosím ekonomicky činné členy naší společnosti, aby – je-li to jen trochu možné – uhradili vyšší členský příspěvek ve výši

500 Kč.

To umožní České vexilologické společnosti realizovat všechny plánované aktivity. Toto navýšení příspěvku není povinné.

Česká vexilologická společnost má účet vedený u **Fio banky**. Členské příspěvky se hradí poukázkou, převodem nebo např. internetovým bankovníctvím na **účet číslo:**

2100236183 / 2010

Ve zprávě pro příjemce uveďte své **příjmení** a údaj **Vexilologie 2026!**

Je-li na Vás vyžadováno jméno majitele účtu, uveďte **Česká vexilologická společnost, z.s.**

Úhradu členského příspěvku proveďte, prosím, do termínu výroční členské schůze 21. března 2026.

Rád bych Vás upozornil, že podle platného znění stanov (článek 3, odst. 2) nezaplacením členského příspěvku do 30. června běžného roku členství v České vexilologické společnosti zaniká.

Výbor společnosti rozhodl o zavedení tohoto úvodníku především z důvodu zlepšení komunikace ohledně plateb členských příspěvků (viz výše), jelikož vložené listy se ne vždy setkaly s patřičnou odezvou. Zároveň využíváme této příležitosti k informování o konání **55. výroční členské schůze**, která proběhne v naší klubovně **21. března 2026**. Bližší informace naleznete na přiložené pozvánce, případně na našich webových stránkách (www.vexilologie.cz). Zbylý prostor úvodníku bych rád využil pro osobní oslovení našich členů.

Dne 8. října 2025 uplynulo dvacet let od okamžiku, kdy jsem se stal členem výboru naší společnosti. Tímto číslem zároveň začínám pátý rok ve funkci výkonného redaktora časopisu *Vexilologie*. Věřím, že se mi daří v obou mých rolích kráčet ve šlépějích mých předchůdců, a to navzdory občasným klopýtnutím. Rád bych tímto znovu oslovil především mladší členy naší společnosti, aby zvážili své zapojení do fungování společnosti, která by měla být našim společným dílem. I malá pomoc je vítána.

Novinkou výroční členské schůze v letošním roce byl formát VexiBits („Vexikousky“), o kterém jste se dočetli ve Vexilokontaktu 19. Informace ze dvou těchto krátkých prezentací otiskujeme právě v tomto čísle v nově zavedené stejnojmenné rubrice. Méně viditelnou novinkou letošního roku, která se týká našeho zpravodaje, je registrace *Vexilologie* u Ministerstva kultury. Tento krok nám na straně jedné umožnil snazší distribuci zpravodaje, na straně druhé výhledově zlepšuje dostupnost *Vexilologie* širší veřejnosti – nově ji povinně zasíláme osmnácti knihovnám po celé ČR.

Rád bych Vám připomněl existenci našeho občasného elektronického newsletteru Vlaštovka, k jehož odběru se můžete přihlásit na našich webových stránkách (v pravém sloupci na hlavní stránce). Stejně tak se můžete přihlásit k odběru novinek na našich sociálních sítích: Facebook www.facebook.com/vexilologie, Instagram www.instagram.com/vexilologie_cz a X (dříve Twitter) http://www.x.com/vexilologie_cz. Pokud byste měli zájem na našich sociálních sítích i přispívat, ozvěte se, prosím.

Rád bych našim členům, především nedávno příchozím, připomněl nabídku našich starších publikací. Jejich zakoupením nejen přispějete na provoz společnosti, ale zároveň pomůžete s uvolněním prostor, které aktuálně zabírají. Zároveň upozorňuji i na dostupnost starších čísel *Vexilologie*. V pdf dokumentu na adrese www.vexilologie.cz/cvs/vexilologie/volna_cisla.pdf naleznete seznam disponibilních čísel. Z dalších publikací naší společnosti jsou Vám k dispozici následující tituly:

Josef Česák – Jiří Tenora:

Odborné výrazy a stylistické konstrukce používané ve vexilologii

– šestijazyčný (Aj, Nj, Čj, Rj, Fj a Šj) slovníček vydaný v roce 1990;
cena 20 Kč + poštovné

Jiří Januš:

The Protoslavonic And Ancient Bohemian Vexillological Objects (part I – IV)

– kompletní anglický překlad přelomové práce Jiřího Januše;
cena 500 Kč + poštovné

Sborník přednášek ze 7. českého národního vexilologického kongresu

– sborník z roku 2020; cena 310 Kč + poštovné

Vlajky Československa

– druhý díl trilogie o vlajkách používaných na našem území;
cena 290 Kč + poštovné

Vlajky České republiky

– závěrečný díl trilogie o vlajkách používaných na našem území;
členská cena 350 Kč + poštovné

Petr Exner – Jaroslav Martykán:**Přehled vlajek nejvyšších představitelů států světa**

– vyšlo jako Vexilokontakt 16; cena 250 Kč + poštovné

PhDr. Zbyšek Svoboda – 90 let

– vyšlo jako Vexilokontakt 17, obsahuje studii Vojenské historické prapory;
cena 250 Kč + poštovné

Vexilokontakt (anglická verze)

– viz www.vexilologie.cz/cvs/vexilokontakt/index.php ;

cena 125 Kč/kus + poštovné

– dostupné ročníky: 2009, 2010, 2012, 2013, 2015, 2016, 2017, 2018

Závěrem mi dovoluji, abych Vás informoval o 31. mezinárodním vexilologickém kongresu, který se po čtyřleté pauze vrací na evropský kontinent. Konat se bude ve dnech 6.–10. července 2026 v Paříži. Jeho organizátorem je Francouzská vexilologická společnost (SFV, www.drapeaux-sfv.org), místem konání bude konferenční centrum ASIEM v sedmém pařížském obvodu. Bližší informace by měly být dostupné v dohledné době na stránkách organizátora kongresu. Doufám, že čeští vexilologové budou na kongresu zastoupeni v hojném počtu.

MAMUKA GONGADZE

JAK BYLY VYTVOŘENY SOUČASNÉ STÁTNÍ SYMBOLY GRUZIE (1. ČÁST)

Přehled, historie země, poloha, jazyk, rozloha

Státnost na území Gruzie sahá přibližně tři tisíce let do minulosti. Po více než dva tisíce let byla království nebo knížectví Gruzie převážně křesťanská. První republika byla vyhlášena v roce 1918, po ní následovalo 70 let sovětské okupace. Gruzie znovu získala nezávislost v roce 1991. Dnes je Gruzie republikou, která se skládá z přibližně 70 samosprávných municipalit, přičemž 20 % jejího území (Abcházii a Jižní Osetii) okupuje Ruská federace. Počet obyvatel je přibližně 4,5 milionu, z nichž většina se hlásí k východnímu ortodoxnímu křesťanství. Gruzie má státní

znak a vlajku. Všechny municipality používají vlastní vlajky a znaky. Státním jazykem je gruzínština s jedinečným písmem, které se dodnes zachovalo v několika podobách. V Gruzii existuje několik dalších mluvených jazyků: svanština, mingrelština a abcházština.

Dne 9. dubna 1991 Gruzie vyhlásila nezávislost a s určitými úpravami obnovila platnost symbolů Gruzínské demokratické republiky z let 1918–1921. Vlášda, která se v roce 2003 dostala k moci v důsledku „Růžové revoluce“, však obnovila historické symboly. A zde bychom se rádi zabývali předpoklady a doprovodnými procesy, které vedly k vytvoření těchto nových symbolů.

Symbyly Gruzínské demokratické republiky (1918–1921)

V roce 1918 čelila nově vzniklá nezávislá republika požadavku na vytvoření republikových státních symbolů. Tato potřeba poprvé vyvstala na zasedání komise pro vytvoření Národní banky a národní měny Gruzie v souvislosti s vydáním bankovek, na kterých měl být podle zavedené praxe vyobrazen státní znak.

Zprávu přednesl hlavní řečník Ivane Džavachišvili, jeden ze zakladatelů první gruzínské univerzity a autor zásadních děl téměř ve všech oblastech gruzínské vědy. Ve své prezentaci argumentoval, že obraz svatého Jiří byl vždy symbolem Gruzínského království, a tedy i gruzínského lidu. Dr. Ivane Džavachišvili to doložil historickými důkazy, včetně jednoho z nejstarších děl – Atlasu gruzínského heraldika knížete Vachuši Bagrationiho (z roku 1735), ve kterém je na znaku Gruzie vyobrazen svatý Jiří na koni, jak zabíjí draka (Obr. 1). Představu Ivaneho Džavachišviliho sdíleli všichni v auditoriu. Během pozdějších diskusí v Ústavodárném shromáždění však byla navržena jiná verze: obraz Amiranho, rytíře bojujícího za svobodu, analogický odkazu Promethea z řecké mytologie jako hrdiny spojovaného s kavkazským regionem.

Komise nakonec upřednostnila světský znak vytvořený Josifem Charlemagne, který obsahoval bílé vyobrazení svatého Jiří na kruhovém poli. Aby byla vyloučena jakákoli náboženská konotace, vyobrazení draka bylo odstraněno (Obr. 2). Je obtížné určit, zda se stejná úvaha vztahovala i na státní vlajku, protože historicky se na ní objevovaly kříže a v některých případech i obraz svatého Jiří. Nicméně díky spolupráci Ivaneho Džavachišviliho a Jakoba Nikoladzeho bylo nakonec rozhodnuto přijmout tehdy široce používanou republikovou tříbarevnou vlajku, která se skládala z červené, bílé a černé (Obr. 3). Tyto symboly byly používány v letech 1918–1921.

Symbyly 90. let 20. století

Hlavními symboly národně osvobozenického hnutí v Gruzii v osmdesátých letech dvacátého století se tak staly symboly Gruzínské demokratické republiky z let

1918–1921. Některé tradicionalistické skupiny však používaly také vlajku s pěti kříži, která byla spojována s monarchistickým hnutím. Po volbách 28. října 1990 s účastí více politických stran a v důsledku porážky Komunistické strany Gruzie, jakož i nástupu národních sil k moci, byly státní symboly změněny hned na prvním zasedání nově zvoleného parlamentu 14. listopadu 1990. S určitými úpravami byly obnoveny státní vlajka a znak z let 1918–1921. Poměr délky a šířky vlajky byl změněn (Obr. 4), zatímco vyobrazení státního znaku bylo převzato ze znaku Gruzínské demokratické republiky a umístěno do sedmihroté hvězdy (Obr. 5). Tyto symboly platily od 14. listopadu 1990 do roku 2004. Zároveň vznikly i návrhy na novou podobu vlajky (Obr. 6). Nová vláda si byla vědoma toho, že symboly Gruzínské demokratické republiky byly zavedeny jako jakýsi kompromis nacionalistů vůči sociálním demokratům, a brzy proto začala pracovat na obnovení historické vlajky Gruzie. Toto úsilí však brzdila politická nestabilita v zemi.

Stanovení současných státních symbolů

Po občanské válce v Gruzii vytvořila nově ustavená vláda první oficiální orgán, který se zabýval otázkou státních symbolů. Dne 16. prosince 1993 přijal gruzínský parlament usnesení „O zřízení pracovní skupiny pro přípravu návrhů na státní symboly Gruzínské republiky“ a parlamentní komise pro kulturu, vzdělávání a vědu byla pověřena výběrem členů a vypracováním pravidel pracovní skupiny. Pracovní skupinu vedl šéf státu¹ Eduard Ševardnadze a jeho zástupcem byl Eldar Šengelaja, předseda parlamentní komise pro kulturu. Již v roce 1994 se do práce Komise pro symboly zapojili zástupci Gruzínské akademie věd. Ve stejném roce se ke komisi připojil i Svaz spisovatelů, který přednesl své názory a přání ohledně textu hymny. S komisí aktivně začaly spolupracovat Gruzínský svaz umělců, Svaz architektů, Svaz skladatelů a další umělecké a profesní svazy. V doporučeních vypracovaných pracovní skupinou byla za nejlepší způsob řešení problému považována veřejná soutěž, která by umožnila předkládání vlastních návrhů na státní symboly.

Složení nové Komise pro symboly bylo upraveno prezidentským dekretem č. 518 ze dne 12. srpna 1996 s tím, že jí předsedal samotný prezident Gruzie a místopředsdou komise se stal místopředseda parlamentu Eldar Šengelaja. Komise se skládala převážně z členů vlády, poslanců, veřejně známých osobností a umělců. Až dne 3. července 1998 byla přijata dodatečná ustanovení, která do komise přibrala umělce, hudebníky a heraldiky; ke komisi se připojili také gruzínští a mezinárodní experti.

Práci komise řídil Eldar Šengelaja, zatímco akademik David Muschelišvili sehrál

---

¹ Prezidentský úřad byl od ledna 1992 neobsazen, Eduard Ševardnadze stál v čele Gruzínskému parlamentu od 4. listopadu 1992 do svého zvolení prezidentem v roce 1995 (pozn. redakce).

významnou roli zejména v procesu hledání nových zdrojů. Díky aktivní práci komise se do procesu hledání nových státních symbolů zapojila velká část gruzínské společnosti. V tehdejší periodickém tisku lze nalézt mnoho vystoupení zainteresovaných osob. Články byly publikovány i v cizině, takže své názory vyjadřovali nejen občané Gruzie, ale i zástupci gruzínské diaspory v Turecku, Íránu a Rusku. Mezi nimi byli také potomci první gruzínské emigrace ve Francii. Lze říci, že se tato problematika dotýkala celé gruzínské společnosti napříč všemi jejími vrstvami.

V důsledku poměrně hluboké a emotivní diskuse uvnitř komise i v rámci celé společnosti se vynořily tři hlavní směry týkající se stanovení státních symbolů Gruzie:

- 1) Vytvořit zcela nové symboly, které zohledňují současné realie;
- 2) Zachovat stávající státní symboly;
- 3) Obnovit historické symboly: vlajku – *Gorgasliani-Davitiani*² a znak – *Kvartiani-Davitiani*³.

Jednotlivé názory byly podpořeny poměrně závažnými argumenty. Například zastánci zachování stávajících symbolů poukazovali na jejich republikánský původ a nedávnou historii. Významná část gruzínských historiků, heraldiků a výtvarníků, ale i široká gruzínská veřejnost se však vyslovovala pro obnovení starých historických symbolů.

Složitost celé otázky spočívala v tom, že podoba historické vlajky nebyla známa. Neexistovaly žádné přesné údaje o jejím uměleckém ztvárnění, a bylo proto nutné najít vhodné materiály a zdroje.

První prací, která se zaměřila na vlajku s pěti kříži ve vztahu ke Gruzii, byl článek Olega Tarnovského⁴, který sice objasňoval problematiku vlajky v období sjednocené Gruzie, ale opíral se o poznatky „Atlasu světa“ katalánského mnicha ze 14. století. Navzdory některým nepřesnostem se jednalo o první pokus propojit gruzínské sym-

² Gruzínská státní vlajka je zmíněna v nejdůležitějším gruzínském psaném prameni *Kartlis Tskhovreba* (Gruzínská kronika) jako „královská standarta“, *Gorgasliani* (vlajka krále Vachtanga Gorgasaliho), *Davitiani* (vlajka krále Davida Budovatele), *Tamariani* (vlajka královny Tamar), a další. Dnes je státní vlajka označována jako *Gorgasliani-Davitiani* (დავით კლდიაშვილი, დროშა სვინანდ მოხმარებული, თბილისი, 2003 – KLDIASHVILI, David. Vlajka používaná Bohem vyvolenými, Tbilisi, 2003).

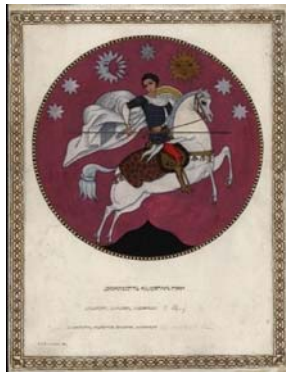
³ V atlasu Vachuštiho Bagrationa z roku 1735, který patří k nejvýznamnějším gruzínským historickým zdrojům, je ve znaku Gruzie vyobrazen sv. Jiří – *Sakartveloisi* a dynastický erb Bagrationů (საქართველოს პარლამენტთან არსებული ჰერალდიკის სახელმწიფო საბჭო, საქართველოს სახელმწიფო გერბის კონკურსის შესახებ, თბილისი, 2008 – Státní rada pro heraldiku při parlamentu Gruzie. O soutěži na státní znak Gruzie, Tbilisi, 2008).

⁴ ოლეგ ტარნოვსკი, „საქართველოს ისტორიული დროშები“, ისტორია, გეოგრაფია სკოლაში, 4 (1982) – TARNOVSKIJ, Oleg. Historické gruzínské prapory. In: Dějepis, zeměpis ve škole, 4 (1982).

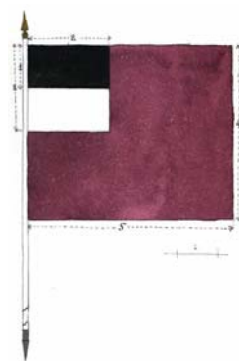
JAK BYLY VYTVOŘENY SOUČASNÉ STÁTNÍ SYMBOLY GRUZIE (1. ČÁST)

Obr. 1

Obr. 2

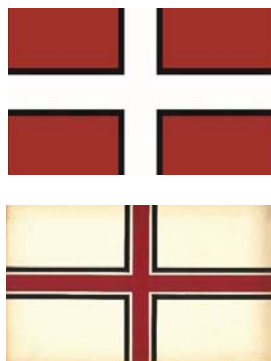
Obr. 3

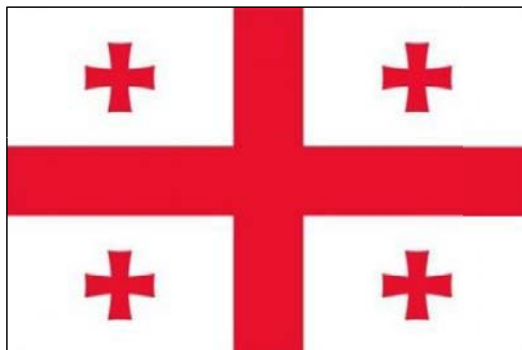
Obr. 4

Obr. 5

Obr. 6

Obr. 7

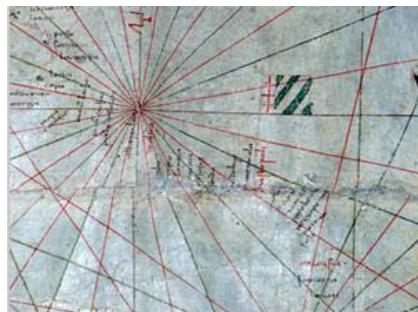
Mapa 1 – Portolán Domenica a Francesca Pizziganových z knihy F. Bruna (1367)

Mapa 2 – Portolán Angelina Dulcerta (1339)

Mapa 3 – Portolán Dioga Homema (1559)

Mapa 4 – Portolán Pietra Vesconteho (1325)

Mapa 5 – Portolán Angelina Dulcerta (1329–1350)

Mapa 6 – Portolán Domenica a Francesca Pizziganových (1367)

Výřezy jsou pořizeny z vyobrazení portolánů na webu Úřadu pro státní symboly a heraldiku Gruzie (<https://heraldika.gov.ge/?m=36>)

boly se západními zdroji a vlajkou s pěti kříži.

V roce 1990 Simon Gamsachurdia, Nodar Šošiašvili a Zaza Chidureli vydali publikaci Státní vlajky a znaky Gruzie⁵, v níž vycházeli z výše uvedeného Tarnovského článku a spolu s dalšími vlajkami identifikovali kompozici s pěti červenými kříži na bílém poli jako gruzínskou vlajku. Publikaci editoval David Muschelišvili.

Na jednom ze zasedání komise akademik David Muschelišvili seznámil pracovní skupinu a později členy komise s knihou vydanou Filipem Karlovičem Brunem⁶, která obsahovala černobílý obrázek mapy (portolánu) z roku 1367 od italských kartografů Domenica a Francesca Pizziganových (Mapa 1). Na mapě je zobrazeno město Tbilisi v podobě pevnosti, na jejíž střední věži vlaje „pětikřížová“ vlajka. Ta je tvořena bílým listem se středovým křížem a čtyřmi malými kříži v rozích a cípech.

Většina členů komise ji přijala jako potvrzený zdroj původu státní vlajky, ačkoli určitá skupina vědců se domnívala, že vlajka možná patří jen katolické misii zřízené a působící v Gruzii. Podle rozhodnutí komise se místopředseda parlamentu Eldar Šengelaja jako místopředseda komise 24. března 1998 obrátil dopisem (N 02/1674) na Svatý stolec v Římě. Velvyslanectví Svatého stolce zaslalo odpověď 14. srpna 1998 (N 1940/G71). Dopis byl také zaslán dominikánskému řádu a jeho odpověď komise obdržela 30. března 1999; obě odpovědi popřely, že by vlajka zobrazená na mapě byla jejich symbolem.

Na základě nově objevených materiálů požádala komise Ministerstvo zahraničních věcí Gruzie o pomoc s hledáním originálních pramenů a doplňkových materiálů v evropských archivech. Ministerstvo následně kontaktovalo velvyslance v západoevropských zemích, kteří se aktivně zapojili do procesu vyhledávání příslušných portolánů a map. V roce 1998 navštívil Eldar Šengelaja Francii, aby si osobně prohlédl a prostudoval námořní mapu od Angelina Dulcerta, významného představitele katalánské kartografické školy, datovanou rokem 1339. Mapa zobrazuje město Tbilisi v podobě pevnosti s „pětikřížovou“ vlajkou na vrcholu hlavní věže (Mapa 2). V Národní knihovně v Paříži byl také objeven portolánový obraz Černého moře (1559) od Dioga Homema, nesporné mistrovské dílo kartografického umění. Na mapě území Gruzie, konkrétně v Samegrelu, je zobrazen červený kříž na bílém poli, zatímco vlajka zobrazená v oblasti Imeretie-Guri je zelený dvojplamen se zlatými půlměsíci (Mapa 3).

⁵ სვიმონ გამსახურდია, ნოდარ შოშიაშვილი, ზაზა ხიდურელი, საქართველოს სახელმწიფო დროშები და გერბები (თბილისი, 1990) – GAMSACHURDIA, Simon, ŠOŠIAŠVILI, Nodar a CHIDURELI, Zaza. Státní vlajky a znaky Gruzie (Tbilisi, 1990).

⁶ Брун, Ф. Перипл Каспийского моря по картам XIV столетия (Одесса, 1872) – BRUN, F. Periplus Kaspického moře podle map ze 14. století (Oděsa, 1872). Online (bez obrazové přílohy): <https://viewer.rsl.ru/ru/rsl01003601802>

Zároveň byl v Britské knihovně v Londýně nalezen portolánový obraz Černého moře (1325) od janovského kartografa Pietra Vesconteho a mapa Angelina Dulcerta datovaná lety 1329–1350. Po identifikaci těchto map navštívil Eldar Šengelaja Britskou knihovnu, kde prozkoumal originály a kopie diapozitivů.

Hlavní přínos Vesconteho mapy spočívá v tom, že zobrazuje kompozici s pěti červenými symboly na bílém poli v místě města Sebastopolis – dnešní Suchumi (Mapa 4). Toto je nejstarší dosud nalezená kresba vlajky, pocházející z roku 1325. Je pozoruhodné, že mezi rameny hlavního kříže na této mapě se nacházejí kruhová pole, která byla v té době velmi běžná a lze je nalézt v různých formách (signatury, mince, architektonické detaily). Tento symbol opakuje složení symbolu pěti křížů; je tedy možné předpokládat, že kruhová pole na vlajce z roku 1325 byla později nahrazena menšími kříži.

Pokud jde o mapu od Angelina Dulcerta, která se nachází také v Britské knihovně v Londýně, zobrazuje hlavní gruzínské přístavní město Sebastopolis (Tskhum) s vlajkou mající pět červených křížů v bílém žerďovém pruhu a zelené pole s třemi bílými šikmými pruhy (Mapa 5). Je třeba poznamenat, že několik námořních map zobrazuje vlajku Sebastopolis se zelenými pruhy v různých variantách.

Obzvláště zajímavá pro komisi byla mapa publikovaná ve výše zmíněné knize F. Bruna, kde byl fragment „pětikřížové vlajky“ vztyčené nad Tbilisi zobrazen černobíle. Bylo nezbytné vidět její původní barevnou verzi, aby se přesně určily barvy této vlajky z jiného zdroje. Povedlo se nalézt původní mapu z roku 1367 od bratrů Pizziganových, která se nacházela v Palatinské knihovně v Parmě (Ms. Parm. 1612), jejíž barevná kopie byla zaslána komisi. Jak se ukázalo, je na ní – podobně jako na Dulcertově mapě – „pětikřížová“ vlajka (Mapa 6).

Za zmínku stojí i významné aktivní zapojení umělců a veřejně známých osobností do procesu změny státních symbolů, v jehož důsledku byly vypracovány různé návrhy vlajek a znaků. Od roku 2000 se Gruzínská heraldická asociace (GHA) intenzivně věnuje výzkumným aktivitám. Ve stejném roce GHA poprvé prezentovala návrhy vlajek vycházející z námořních map na XXIV. konferenci Mezinárodní akademie heraldiky v Besançonu. Během celého tohoto období komise na místě studovala nebo získala barevné diapozitivy čtyř námořních map.⁷

Je třeba poznamenat, že období let 1996 až 1999 bylo z výzkumného hlediska obzvláště plodné a logickým pokračováním této práce mělo být politické rozhodnutí v této otázce.

Dne 14. listopadu 1997 byla parlamentním usnesením (č. 1109-I) vytvořena sku-

⁷ Po přijetí státní vlajky pokračovala Heraldická rada, zřízená v roce 2008, v procesu získávání námořních map. Vysoc kvalitní digitální soubory těchto map jsou na základě příslušných dohod uchovány v archivu Úřadu pro státní symboly a heraldiku Gruzie (nástupce Heraldické rady).

pina ze zástupců jednotlivých parlamentních frakcí, která po konzultaci s Komisí pro symboly dostala za úkol předložit parlamentu návrh státních symbolů do 15. března 1998.

Dne 28. května 1999 bylo na společném zasedání komise a mezifrakční skupiny rozhodnuto, že mezifrakční skupina bude podporovat obnovení státních symbolů založených na historických, tradičních a státních atributech s možnými úpravami.

Na zasedání parlamentu 9. června 1999 bylo předloženo usnesení mezifrakční skupiny a vystaveny fotokopie všech map a portolánů s gruzínskými vlajkami, které byly nalezeny v různých evropských archivech. Gruzínský parlament nakonec poměrem hlasů 139 ku 1 podpořil obnovení historických tradičních státních atributů (znak – *Kvartiani-Davitiani*, vlajka – *Gorgasliani-Davitiani*) a schválil usnesení, v němž požádal prezidenta o vypracování ústavního zákona týkajícího se změny státních symbolů země.

Složitý a zdlouhavý badatelský proces, který komise provedla, vyvrcholil změnou státní vlajky. Dne 14. ledna 2004 prezident podepsal zákon o státní vlajce, čímž obnovil historickou gruzínskou vlajku (Obr. 7), která se opírala o zobrazení na středověkých evropských námořních mapách. Později byl 14. leden vyhlášen Dnem státní vlajky Gruzie.

Dne 12. března 2004 byly zahájeny práce na stanovení státního znaku. V rámci Dočasné státní komise, která studovala problematiku státních symbolů Gruzie a vypracování návrhů, probíhaly práce ve dvou hlavních směrech:

- 1) Vypracování podmínek soutěže na státní znak a jeho motta.
- 2) Příprava návrhu ústavního zákona O státním znaku Gruzie.

Komise připravila soutěžní podmínky pro návrh státního znaku Gruzie. Soutěžní řád stanovil tři hlavní priority:

- 1) Historicky existující státní symbolika a heraldické tradice Gruzie.
- 2) Dodržování všeobecně uznávaných heraldických norem.
- 3) Umělecká hodnota návrhu.

Rozhodnutí byla učiněna na základě hlasování. Soutěžní podmínky zahrnovaly také prezentaci nejlepších návrhů státního znaku vybraných komisí, které budou vystaveny ve výstavní síni k veřejné prohlídce. Soutěž na výběr návrhu státního znaku byla vyhlášena v tištěných médiích a v televizi 14. dubna 2004. Předkládání návrhů skončilo 7. května 2004 v 18:00 hodin.

SUMMARY

The first part of the article outlines the history of the development of Georgia's national symbols. The coat of arms and flag of Georgia used after the dissolution of the USSR were derived from the symbols of the 1918–1921 republic. In 1993, work began on the creation of new state symbols. The article examines in detail the process of their design and selection. The selection of the coat of arms was accompanied by an extensive and emotionally charged debate, from which three principal approaches emerged: the creation of entirely new symbols, the retention of those used in 1918, or the restoration of the country's historical symbols from the period of the Kingdom of Georgia. The difficulty of creating a flag lay in the uncertainty surrounding its historical appearance. A thorough examination of historical portolan charts held in European libraries, together with relevant literature, was undertaken during the 1990s. This complex and protracted research process culminated in the change of the national flag on 14th January 2004. In the same year, work commenced on defining a new coat of arms, which will be discussed in the second part of the article.

NOVÉ OBECNÍ VLAJKY V ROCE 2025

V roce 2025 byla vydána dvě rozhodnutí předsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky Markéty Pekarové Adamové, kterými bylo uděleno 31 znaků a 39 vlajek pro 39 obcí České republiky, z toho jednomu městu, jedné městské části a jednomu městyši. Seznam **měst**, **městských částí**, **městysů** a obcí, jimž byly vlajky rozhodnutími předsedkyně PSP ČR uděleny, následuje:

Rozhodnutí předsedkyně PS PČR č. 86 ze dne 19. 5. 2025

Bernartice (BN), Červená Třešná (JC), Dunajovice (JH), Evaň (LT), Hojovice (PE), Hoslovice (ST), Kladruby (TP), Loza (PS), Meziříčko (ZR), Milý (RA), Nevid (RO), Nová Ves (RK), Oleška (PH), Podhorní Újezd a Vojice (JC), Podluhy (BE), Pohoří (PZ), Sovětice (HK), Střevač (JC), Syrov (PE), Týr u Blatna (PS) Úněšov (PS), Úsobí (HB), Vilice (TA), **Žebrák** (BE)

Rozhodnutí předsedkyně PS PČR č. 89 ze dne 27. 6. 2025

Bukovno (MB), Čepí (PA), Hostim (ZN), Jeníkov (TP), Křešín (PB), Lužná (VS), Močovice (KH), Němčice (DO), Ostrovec-Lhotka (RO), **Plzeň 8 – Černice** (PM), Soběraz (JC), Stvolínky (CL), Třeboc (RA), Údlice (CV), Vrhavěč (KT)

Černobílá a barevná vyobrazení vlajek s jejich oficiálními popisy budou publikována v další části Vexilologického lexikonu – Vlajky obcí ČR (2025).

Petr Exner

NOVÉ VLAJKY

ABRUZZO (ITÁLIE)

Jak jsme již informovali (viz *Vexilologie* č. 207, s. 4224), Regionálním zákonem č. 13 ze dne 27. července 2022, zveřejněném v Úředním věstníku regionu Abruzzo č. 107 ze dne 29. července 2022, došlo k některým změnám ve znaku a praporu – standartě (gonfalonu) tohoto regionu. Podle výše jmenovaného zákona bylo do štítu znaku přidáno vyobrazení tzv. *válečníka z Capestrana*, nad štít byla navíc přidána zlatá koruna, převýšená velkými zlatými písmeny psaným nápisem REGIONE ABRUZZO (Region Abruzzo). Pod štít byla přidána modrá stuha s latinským heslem GENTIVM VEL FORTISSIMARVM ITALIAE (Lidé nejsilnější z Itálie). Tato změna znaku se promítla i do tradičního gonfalonu, avšak v zákoně ani úředním věstníku nebyla v souvislosti se zavedením nového znaku žádná zmínka o změnách týkajících se regionální vlajky.

Zavedení nového znaku (i gonfalonu) však okamžitě vyvolalo velkou kritiku, že znak je moc složitý a lineární grafická jednoduchost předchozí verze tím byla prakticky zničena. Kritika byla alespoň z části přijata, když Kancelář předsedy Regionální rady vydala dne 7. září 2023 usnesení, které navrhlo poněkud „střízlivější“ verzi regionálního znaku. Postava válečníka na štítu byla upravena, již není „vyfotografována“, ale je stylizována a se zlatou kresbou. Z prostoru nad štítem byla odstraněna zlatá koruna, kterou nahradil dvouřádkový nápis REGIONE ABRUZZO psaný velkými zlatými písmeny (slovo REGIONE je menší). Stuha pod štítem byla zjednodušena a je nyní stříbrná s černým latinským heslem GENTIVM VEL FORTISSIMARVM ITALIAE. Autorem této nové verze znaku je renomovaný umělec Mimmo Paladino. Změnu znaku oficiálně potvrdil Regionální zákon č. 59 ze dne 27. prosince 2023 (zveřejněný v Úředním věstníku regionu Abruzzo č. 228 ze dne 29. prosince 2023), který zavádí změnu předchozího zákona o znaku a gonfalonu z roku 2022. Znak je vyobrazen v příloze A tohoto zákona.

Tato změna znaku se promítla i do tradičního gonfalonu. Dle vyobrazení v příloze B zákona se uprostřed listu vínové (bordó) barvy nachází kompletní nový regionální znak; v dolní části byl oproti předchozí verzi vypuštěn zlatý věnec z dubových a vavřínových listů svázaný stuhou v italských národních barvách. Dolní okraj listu není nyní rovný, ale tvoří ho krátký plamen se zlatými třásněmi. V zákoně ani úředním věstníku není opět v souvislosti se zavedením nového znaku žádná zmínka o změnách týkajících se regionální vlajky. Dle informace a fotografie uveřejněné v informačním bulletinu Vexilla Notizie byl, jak se předpokládalo, aktualizován i vzhled vlajky regionu Abruzzo. Jeho novou oficiální vlajku tedy tvoří vínově červený list o poměru stran 2 : 3 s kompletním novým znakem regionu uprostřed (včetně nápisu

REGIONE ABRUZZO). Regionální správa dodala během roku 2024 nový model vlajky všem obcím Abruzzu, které ji začaly vyvěšovat.

Josef Hubka

Zdroje:

Legge Regionale 27 dicembre 2023 N. 59 Modifiche alla legge regionale 27 luglio 2022, n. 13

(Stemma e gonfalone della Regione Abruzzo) e ulteriori disposizioni.

Bollettino Ufficiale della Regione Abruzzo Speciale N. 228 del 29 dicembre 2023

Vexilla Italica č. 99 (leden – červen 2024), s. 44–47

VEXILLA Notizie – informační bulletin CISV č. 46 (únor 2025), s. 189

VEXIBITS

UTAJENÁ OSOBNÍ VLAJKA KARLA ČERNÉHO

Vždy jsem byl proti osobním vlajkám, protože jsem se obával nepřehledného chaosu jako v heraldice, kde existuje obrovské množství erbů, a ještě jsou všelijak kombinované. To jsem ještě netušil, že na internetu najdu přes 1000 vlajek soukromých útvarů a mikronárodů, které postupně ukáží v Zapisníku vexilologie. Abych obešel své vlastní přesvědčení, pořídil jsem si sice soukromou vlajku, ale jako vlajku redakce Zapisníku vexilologie. Přesto jsem se projevil jako vexilolog a navrhl jsem si pro sebe vlastní vlajku, byť bez úmyslu ji používat.

Má dvě části: horní vodorovný pruh je fialový s bílým V jako vexilologie, sahajícím do středu pruhu. Fialová se mi líbila už v 1. třídě, když jsme se učili pomocí dvou barevných kotoučů znát hodiny. Fialovou jsem také volil jako jednu z barev, které se málo na vlajkách vyskytují, stejně jako hnědá, šedá či růžová. Je tedy jedinečná. Spodní část listu má dva stejně široké vodorovné pruhy – žlutý a černý. Tyto barvy měly ve svých erbech rody Berků a Vartenberků. U dolního cípu je bílo-červená heraldická růže znázorňující rod Šlejniců. Tyto rody v minulosti vlastnily hrad Tolštejn na pomezí Lužických hor a Šluknovského výběžku, kde jsem byl pasován na „Rytíře tolštejnského panství“. Zřícenina hradu Tolštejn má sice svou černo-žlutou plechovou „vlajku“ s konturou obličeje, ale pro vexilologa by nebylo důstojné dát si do osobního symbolu vyobrazení loupežníka Vildy.

Karel Černý

TVORBA VLAJKY T. K. PRŮZKUMNÍK KOLÍN

Táborský klub Průzkumník Kolín vznikl původně v roce 1969 jako kroužek technického zaměření, od roku 1971 se pak zaměřuje především směrem k tábornictví a porozumění přírodě. Původně fungoval v rámci pionýrské organizace, po pádu socialismu pak vstoupil do obnovené České táborské unie. Symbolem klubu byl původně jeho znak. Ten sestává z trojúhelníkového červeného zlatě lemovaného štítu, na němž je položena zlatá okřídlená spojařská včelka a pěticipá hvězda stejné

barvy. Tento znak byl v nultých letech přepracován do podoby loga, ve kterém byly červená a zlatá spojeny do jednotné oranžové barvy a včelka získala výrazně abstraktnější podobu.

V roce 2022 byla pro klub vytvořena i vlajka. Pro ni byl vybrán symbol krokví, jehož symbolika má několik významů – zaprvé odkazuje na původní trojúhelníkový znak, zadruhé na tvar stanu, který je typickým prvkem táborového života, a v neposlední řadě odkazuje na klubový pokřik, který byl vytvořen v roce 1989 a ve kterém zazní mimo jiné: „náš cíl je příroda“, přičemž hroty krokví vyjadřují pomyslné směřování k tomuto cíli. Po několika pokusech s různými barvami a kompozicemi byla pro pozadí vybrána barva zelená, která symbolizuje les a přírodu a zároveň je podkladovou barvou i na vlajce České tábornické unie. Pro krokve pak byly vybrány barvy bílá a modrá, obě převzaté ze symbolů města Kolína. Krokve měly v původním návrhu hrot na horním okraji vlajky, po radě ze strany České vexilologické společnosti byly krokve orientovány tak, aby hroty směřovaly k vlajčímu okraji. Následně byla vlajka zaregistrována do Národního registru vlajek a praporů s následujícím popisem: Zelený list s bílou krokví vycházející z první a desáté desetiny žerďového okraje listu s vrcholem na vlajčím okraji listu a k ní přiléhající modrou krokví vycházející z druhé a deváté desetiny žerďového okraje listu. Poměr šířky k délce listu je 2 : 3.

Vlajka byla poté ušita, přes rok je uchovávána v kolínské klubovně a přes letní prázdniny je vyvěšena na klubovém tábořišti na Nouzově u Církvic. Ačkoliv zvyknout si na nový symbol vyžaduje trpělivost, věřím, že mezi členy klubu vlajka našla oblibu a že se stala pevnou součástí klubového života.

Šimon Hradecký

RŮZNÉ

ZEMŘEL RICHARD WOTKE

O Vánocích – 25. prosince 2025 – zemřel ve věku 81 let náš člen Ing. Richard Wotke z Brna. Byl jedním z 31 vexilologů, kteří se přihlásili do Vexilologického klubu při OKD Prahy 3 do jeho ustavující schůze konané 29. ledna 1972. V anketním lístku, který se rozesílal o rok později a sloužil ke zjišťování vexilologických oborů, o které se členové klubu zajímali, uvedl vedle státních vlajek i vojenské prapory, státní znaky a poštovní známky a odznaky s vexilologickými motivy. S kolegy P. Exnerem a J. Hubkou udržoval stálý kontakt odběrem jejich periodik.

Nejužší kontakt měl patrně se mnou. Znali jsme se od chvíle, kdy jsem v Brně studoval. Téměř před 50 lety jsem u něho zazvonil a hned jsme si rozuměli. Oba jsme vyznávali stejného koníčka, i když jeho prioritou byly vojenské uniformy. Jsem mu vděčen za materiály, které mně posílal, abych obohatil Zápisník vexilologie jak z ob-

lasti vexilologie, tak i heraldiky a filatelie. Na oplátku jsem mu posílal svůj Zápisník a také různé knihy o vlajkách. Naposled jsme se osobně krátce viděli před několika lety. Brnem jsem jen projížděl, a tak jsem mu předal „Velkého Smithe“ z autobusu.

Kolikrát, a jestli vůbec, byl v Praze netuším. Abych ho přinutil přijet, několikrát jsem vtipkoval, že má asi Prahu policejně zakázanou. Žert se mu ale moc nelíbil. Proto je překvapivá vzpomínka na počátky našeho seznámení, kdy připouštěl možnost, že by mě mohl jednou v Plzni překvapit. Nedostal jsem ho ani na kongres do blízkého Prostějova v roce 2024. Richard snad nerad cestoval. V mých vzpomínkách, ale i v historii našeho klubu za těch více jak padesát let ušel společnou cestu, na kterou se nezapomíná. Čest jeho památce.

Karel Černý

IDENTITA – PŘÍBĚH ČESKÉHO DESIGNU

Výstava Identita – příběh českého designu probíhala od 12. října 2024 do 2. února 2025 v pražském Museum Kampa a ukázala to nejlepší z historie českého grafického designu snoubícího v sobě estetickou kvalitu, dokonalé provedení i funkčnost. Bylo možné zhlédnout ikonické plakáty, špičkově upravené knihy a časopisy, navigační systémy i design audiovizuálních médií.

Expozice se věnovala také vývoji státních symbolů. Kromě mnoha grafických návrhů na vlajku Československa byly některé návrhy realizovány i ve fyzické podobě a staly se součástí expozice. Šlo o ojedinělý zážitek, kdy jsme mohli spatřit „staré dobré známé“ v podobě reálných vlajek.

Výstava vznikla jako součást rozsáhlého projektu Identita (www.projektidentita.cz), který započal sedmidílným pořadem v České televizi (www.ceskatelevize.cz/porady/13917580517-identita). Pořad je volně dostupný na výše uvedené adrese, z vexilologického hlediska je nejzajímavější především třetí díl Stát a propaganda. Výstavě předcházela i vznik stejnojmenné knihy a filmu.

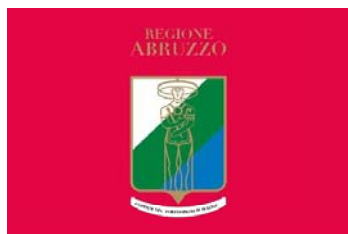
Petr Exner, Petr Holas

ČEŠTÍ VEXILOLOGOVÉ V JAPONSKU

Nozomi Kariyasu je zakladatel Japonské vexilologické asociace a její první dlouholetý předseda. V roce 2001 na mezinárodním vexilologickém kongresu v anglickém Yorku jsme se setkali poprvé a pak opět na několika dalších kongresech, kde jsme navázali bližší kontakty a vyměňovali si pak publikace a další vexilologické informace. Proto, když jsme plánovali poznávací zájezd do Japonska, napsali jsme mu, zda by bylo možno se při té příležitosti sejít a zavzpomínat na společné zážitky. Setkání s Nozomim před hlavním vstupem nádraží Tokyo Station 10. května 2025 klaplo, a tak jsme se mohli společně vydat metrem na světoznámou Shibuya Cros-

NOVÉ VLAJKY

ABRUZZO (ITÁLIE)

VEXIBITS

KAREL ČERNÝ

T.K. PRŮZKUMNÍK KOLÍN

ZEMŘEL

RICHARD WOTKE

RŮZNÉ

IDENTITA – PŘÍBĚH ČESKÉHO DESIGNU

ČEŠTÍ VEXILOLOGOVÉ V JAPONSKU

Zleva Petr Exner, Josef Hubka a Nozomi Kariyasu.

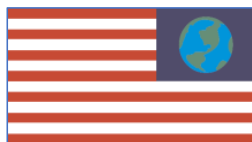
RŮZNÉ INSTALACE MY JSME SVĚT

Vlajka č. 1

Vlajka č. 2

Vlajka č. 3

Vlajka č. 4

Vlajka č. 5

Vlajka č. 6

Vlajka č. 7

Vlajka č. 8

Vlajka č. 9

Vlajka č. 10

Vlajka č. 11

Vlajka č. 12

Vlajka č. 13

Vlajka č. 14

Vlajka č. 15

XXX KONGRES CISV – BOLOGNA

XL KONGRES SEV – MADRID

sing, po jejímž neopominutelném přechodu tam a zpět jsme využili zbývajícího času k návštěvě prodejny starých gramofonových desek a cédéček MAGNET RECORDofan a výstavky postav ze světa Star Wars. Setkání pokračovalo ve vyhlášené úhoří restauraci Matsukawa's Eel jen pár kroků od oné křižovatky. K setkání byly připraveny čtyři pamětní listy s emblémy českých vexilologických organizací (ČVS, SVI a VEXILOLOG) a Japonské vexilologické asociace (JAVA), které účastníci na místě podepsali. Došlo také k výměně vexilologických publikací jednotlivých organizací a následovala společná večeře ve znamení výborných úhořů po japonském způsobu.

V následujících dnech jsme se věnovali především poznávání přírodních krás a historických památek Japonska, ale ani při našem putování říší vycházejícího slunce jsme nezapomínali na vexilologii a snažili se zdokumentovat zdejší vyvěšování vlajek. Japonsko nás, bohužel, v tomto směru dosti zklamalo, neboť vyvěšených vlajek zde bylo jako šafránu. Japonskou státní vlajku (ani žádnou jinou) jsme po našem přiletu neviděli nikde vyvěšenou ani na tokijském mezinárodním letišti Narita, ani na císařském paláci, kam jsme se hned první den našeho pobytu v Tokiu vydali. Vlajka císaře rovněž k našemu zklamání nad palácem nevlála. Malé státní vlaječky a také námořní válečné vlajky jsme tak při našem putování mohli spatřit většinou pouze v prodejnách se suvenýry. Potvrdila se tak skutečnost, kterou nám na náš dotaz sdělil náš japonský kolega Nozomi – a to, že v Japonsku se státní vlajky hojně vyvěšují jen o státních svátcích a při slavnostech či výročích. Až šestý den našeho pobytu se nám v historickém městě Kanazawa v prefektuře Išikawa podařilo vyfotografovat státní vlajku vztyčenou na vlajkovém stožáru před budovou pobočky Bank of Japan nedaleko našeho hotelu, přičemž jsme se stali svědky jak jejího vztyčování v ranních hodinách, tak svěšování po západu slunce zřízencem v uniformě.

Přestože Japonsko se primárně administrativně dělí na 43 prefektur, 2 městské aglomerace (Kjóto, Ósaka), oblast hlavního města Tokio a jeden správní okruh (Hokkaidó) a všechny tyto administrativní jednotky, včetně stovek dalších měst a obcí, mají vlastní vlajky, téměř nikde jsme se s nimi, až na výjimky, nesetkali. Jedinou městskou vlajku jsme spatřili vyvěšenou (spolu s vlajkou OSN a japonskou) na budově radnice v Kanazawě a v Ósace zase jedinou vlajku před budovou vlády stejnojmenné prefektury. Při návštěvách historických památek jsme pak často naráželi na vyvěšené buddhistické vlajky (např. na ostrově Mijadžima, v Kjótu či historickém bývalém hlavním městě Nara), tím však výčet našich „úlovků“ končí. V Kanazawě jsme však viděli vyvěšenou českou vlajku na hospodě DUB, majitel se jmenuje Kashiwa, což přeloženo znamená právě dub. Bohužel bylo zavřeno. Ani tentokrát jsme si na cestu nezapomněli vzít vlajku ČVS a ta tak zavlála na několika významných místech v Japonsku včetně posvátné hory Fudži.

Petr Exner, Josef Hubka

INSTALACE MY JSME SVĚT

Výstavu vizuálního umění Matěje Smetany uváděnou Galerii moderního umění v Hradci Králové v rámci oslav 800 let města tvořila kromě instalace Měsíční sonáta také instalace *My jsme svět*, která představila ve dnech 20. června až 31. srpna 2025 záhadné vlajky umístěné na celkem devíti lokalitách v centru Hradce Králové.

V letáku propagujícím výstavu se uvádí, že instalaci *My jsme svět* tvoří záhadné vlajky, a není náhoda, že žádnou z nich nebudete asi znát. Nestojí za nimi žádná skutečně celosvětově uznávaná instituce. Vlajky byly navrženy za posledních sto let organizacemi, které aspirovaly na univerzálního zástupce všech obyvatel planety, ekologickými a náboženskými hnutími, sektami a také autory vědeckofantastické literatury a filmů. Když nebudeme řešit, kdo vlajky stvořil, máme před sebou patnáct variant něčeho, co by mělo reprezentovat nás všechny. Vlajky byly autorem instalace popsány následovně:

Vlajka č. 1: V současné době velmi rozšířená Mezinárodní vlajka planety Země, jak zní její oficiální název, vznikla na základě diplomové práce švédského designéra Oskara Pernefeldta v roce 2015.

Vlajka č. 2: Tuto vlajku prosazuje od roku 1996 facilitátor „holistického léčení“ a autor motivačních přednášek o diverzitě a toleranci David Michael Bartholomew. Má vyjadřovat společné pozitivní hodnoty, jako je tolerance nebo jednota v různorodosti.

Vlajka č. 3: Americký komediální seriál *Futurama* od Matta Groeninga byl poprvé uveden na stanici Fox v roce 1999. Animovaný příběh z 31. století představuje vlajku planety Země v podstatě jako tu americkou, jen místo pole s hvězdami vyobrazuje západní polokouli Země s americkým kontinentem.

Vlajka č. 4: Vlajka Země, která představuje stylizovanou Zemi bez viditelných kontinentů, pouze zahalenou oblaky, byla navržena v roce 1969 mírovým aktivistou Johnem McConnellem. Poprvé zavlála v Central Parku v New Yorku během oslavy přistání Apolla 11 na povrchu Měsíce.

Vlajka č. 5: Vlajka světové jednoty (*Earth Unity Flag*) vznikla v roce 2000 jako vlajka, která má sjednotit všechny země, národnosti, etnika, kréda a víry.

Vlajka č. 6: Autorem vlajky je nizozemský profesor psychologie žijící v USA Cornelis George Boeree. Tento nadšenec představil svůj návrh světové vlajky v roce 1999 jako odkaz pro nadcházející milénium.

Vlajka č. 7: V souvislosti s plánovaným přistáním člověka na Měsíci se koncem 60. let rozhořela diskuze o možnosti umístit na povrch Měsíce vlajku. V reakci na debatu představil francouzský katolický týdeník *La Vie* v roce 1970 tento návrh svě-

tové vlajky od Jeana-Sylvaina Delrouxe.

Vlajka č. 8: Tato vlajka je vlastně meta-vlajkou, tedy vlajkou všech světových vlajek. Byla vytvořena roku 1995, aby zároveň sloužila jako oficiální vlajka webové stránky Flags of the World.

Vlajka č. 9: Jeden ze spin-offů rozsáhlé manga ságy Gundam, zvaný Gundam Wing, probíhá v paralelním vesmíru. V pokračování Nekonečný valčík (*Gundam Wing: Endless Waltz*) se v roce 1998 objevila vlajka demokratického Spojeného národa zemské sféry. Zahrnuje nejen Zemi, ale i přilehlé vesmírné kolonie.

Vlajka č. 10: Jedna z nejpoužívanějších variant vlajky Země vychází z původního návrhu Johna McConnella z roku 1969, ale stylizovaný motiv planety zahalené mraky byl v roce 1973 nahrazen ikonickou fotografií, pořízenou během mise Apolla 17.

Vlajka č. 11: Tento návrh vlajky planety Země vytvořil James Cadle v roce 1970 na základě astronomického vztahu mezi Zemí, Měsícem a Sluncem.

Vlajka č. 12: Tuto světovou vlajku od konce nultých let využívá dnes již téměř neaktivní spirituální hnutí Peace Options, za kterým stojí bývalý právník a duchovní učitel John Dennison.

Vlajka č. 13: Světová vlajka probouzející se planety byla vytvořena umělkyní Barbarou Upton po útocích na World Trade Center 11. září 2001.

Vlajka č. 14: Fiktivní vlajku s planetou Zemí na žlutém pozadí poprvé držel v ruce Duck Rogers, vesmírné alter ego kačera Daffyho. Bylo to v roce 1953 v animovaném filmu Expert Daffy ve 24. století (*Duck Dodgers in the 24½th Century*) ze série Looney Tunes od Warner Bros.

Vlajka č. 15: Tato fiktivní světová vlajka je ve skutečnosti vlajkou Skotska. Odkazuje k románu Herberta George Wellse z roku 1939 Svatý teror (*The Holy Terror*), v němž celý svět ovládne diktatura pod velením skotského diktátora Ruda.

Petr Exner

ITALSKÝ NÁRODNÍ VEXILOLOGICKÝ KONGRES PO TŘICÁTÉ

Italský národní vexilologický kongres má časově podobné počátky jako ten český. Členové Italského centra vexilologických studií (CISV, www.cisv.it) se poprvé sešli v roce 1989, což některým pamětníkům může evokovat dvoudenní setkání českých vexilologů v hotelu Vítkov o dva roky dříve. Znovu se čeští i italští vexilologové sešli až v roce 1996, my na prvním kongresu, Italové ten svůj označují za druhý. Vzhledem k tomu, že se italští kolegové následně scházeli každý rok (vyjma covidového roku 2020), byl letošní ročník jubilejním třicátým kongresem.

Když nám přišla počátkem roku 2025 tradiční pozvánka na setkání italských ve-

xilologů, nevypadalo to s naší účastí příliš optimisticky – Láďa Hnát bohužel odešel navždy na konci předchozího roku, kolegové Hubka s Exnerem měli naplánovaný výlet do Japonska, jak se můžete dočíst výše. Nicméně člověk miní, život mění. Přesun kongresu na dřívější datum z důvodů konání závodů Formule 1 v Imole se protnul s českým státním svátkem a následujícím dnem ředitelského volna a já se tak mohl vydat do Itálie alespoň se svým synem.

Tradiční dvoudenní kongres se konal ve dnech 10. a 11. května 2025 v Městském muzeu Risorgimenta (*Museo Civico del Risorgimento*) v severoitalské Bologni. Zároveň hlavním dnem českých národních kongresů bývá sobota, v Itálii tomu bývá naopak. Proto byl kongres zahájen v sobotu až ve dvě hodiny odpoledne prohlídkou muzejních sbírek pod odborným vedením ředitele muzea Otella Sangiorgiho. V muzeu byly k vidění vlajky z období napoleonských válek a následných bojů za sjednocení Itálie.

Po prohlídce muzea následovalo pět přednášek na rozličná vexilologická témata proložených přestávkou na společné focení. Před odchodem na slavnostní večeři, která se konala v centru Bologně, nás čekalo překvapení v podobě historické rekonstrukce odchodu rakouských vojsk z města 18. června 1859, kterou na závěr prvního dne konference připravilo sdružení 8cento. Při této příležitosti byla výjimečně vystavena italská trikolóra z tohoto období, která patří muzeu, ale není běžně zpřístupněna veřejnosti.

Nedělní zasedání kongresu bylo zahájeno třemi zdravicemi – Pier Paola Lugliho (prezidenta CISV), Željka Heimera (prezidenta FIAV) prostřednictvím videokonference a mou za ČVS. Následovaly dva bloky po čtyřech přednáškách. Manuela Schmöger navázala po šestnácti letech na svou přednášku o vlajkách politických stran San Marina, což mě potěšilo nejen proto, že jsem měl příležitost vyslechnout první část při své první cestě za italskými kolegy do Verony, ale i proto, že jsme cestou do Bologně navštívili San Marino osobně.

V druhém bloku přednášek se připojil na dálku Christophe Capron z Francie s přednáškou o vývoji syrských vlajek, čímž přispěl k mezinárodnímu charakteru setkání. Po obědové pauze následovalo v brzkém odpoledni zasedání členské schůze, ale toho jsme se již nezúčastnili, jelikož jsme se vydali na cestu k domovu. Pevně věřím, že nešlo o poslední českou návštěvu na italském národním kongresu, které se pravidelně konají v geograficky blízké severní Itálii. Já osobně jsem se zúčastnil již potřetí (2009, 2023, 2025) a vždy šlo o milé setkání

Jako každý správný vexilologický kongres měl i ten boloňský svoji vlajku. Z návrhů došlých do veřejné soutěže vybral výbor CISV vlajku, kterou navrhl Andrea Macchioni a popsal ji následovně: *Barvy jsou stejné jako barvy vlajky Bologně – bílá a červená, k nimž je přidána modrá barva, která se nachází ve znaku města a používá ji*

také městský fotbalový klub. Dvojitě lemování není pouhým estetickým prvkem, ale představuje dva dny konference, zatímco CISV je zastoupeno svým znakem. Vlajku bylo možné si na kongresu zakoupit na památku.

Petr Holas

ŠPANĚLSKÝ NÁRODNÍ VEXILOLOGICKÝ KONGRES PO ČTYŘICÁTÉ

Druhým vexilologickým kongresem, který jsem v letošním roce navštívil, byl již čtyřicátý španělský národní vexilologický kongres. Podobně jako italský národní kongres, i ten španělský se koná každoročně. Poprvé se sešel již v roce 1986 v Zaragoze a navázal tak na úspěšný jedenáctý mezinárodní kongres v Madridu v roce 1985. Česká vexilologie byla na národním kongresu zastoupena počtvrté. V letech 2007 (viz *Vexilologie* 147, 2856–2857) a 2018 (*Vexilologie* 191, 3796–3797) Jaroslavem Martykánem, v roce 2021 (*Vexilologie* 204, 4149–4150) a letos pak mnou.

Jubilejní čtyřicátý ročník se ve dnech 24.–26. října 2025 konal v Madridu, a to již popáté (1988, 1991–1993, 2025). Páteční podvečer byl – podobně jako je tomu u našich kongresů – věnován neformálnímu setkání v sídle Nadace vexilologických studií (FUNDESVEEX, www.fundesvex.org), kde se obvykle schází i výbor Španělské vexilologické společnosti (SEV, www.vexilogia.org). Samotný kongres se konal celou sobotu a v neděli dopoledne v Sále aktů Hlavního velitelství španělského námořnictva (*Cuartel General de la Armada*).

Po slavnostním zahájení kongresu a předání Ceny José Luis Bruguése zástupcům Asociación Retógenes bylo představeno již druhé vydání knihy o komunálních symbolech Madridského společenství, jejímž autorem je předseda SEV Jorge Hurtado Maqueda. Kniha narostla na 659 stran ve formátu A4 a navázala tak na předchozí publikace polovičního formátu a menších rozsahů. Ty jsou pravidelně vydávány u příležitosti národních kongresů a vždy se věnují komunálním vlajkám a znakům příslušné provincie. Inspirativní počín i pro české vexilology.

Kongres si měl, mimo jiné, připomenout i 240. výročí vzniku španělské vlajky. I proto první přednáška, kterou pronesl organizátor kongresu José Enrique Guardia de la Mora, nesla název Právě narozeniny jediné národní vlajky (*El verdadero cumpleaños de la única bandera nacional*). Následovalo dalších devatenáct přednášek rozdělených do tří bloků. Přednášky byly velice pestré, přestože ve své většině zaměřené na španělskou vexilogii, některé se věnovaly spíše praktickým otázkám (katalogizace sbírek, restaurace praporů, otázka barevnosti vlajek).

Právě přednáška věnovaná otázce barevnosti vlajek z pohledu fyziky a optiky Pokroky v kvantitativní specifikaci barevnosti vlajek: Odhad přijatelných barevných odchylek pro vlajku Španělska (*Avances en la especificación cuantitativa del color de banderas: Estimación de tolerancias de color aceptables para la bandera de España*)

nesla českou stopu. Přestože ji přednesl Manuel Melgosa Latorre z Univerzity v Granadě, mezi spoluautory byli uvedeni i dva vyučující Technické univerzity v Liberci – Martina Víková a Michal Vík, bohužel na kongresu nepřítomní.

Z pohledu geografického významně vybočili svými přednáškami Jorge Hurtado Maqueda, který se věnoval symbolice starověkého Řecka, Santiago Dotor Carvajal se svojí komparativní analýzou vlajek německých králů a suverénních knížat v letech 1871–1918 a já s přednáškou o otázce vzniku naší (československé) vlajky zpestřenou na závěr – i s ohledem na místo konání kongresu – představením reálného exempláře vlajky československých vojenských plavidel ze třicátých let dvacátého století.

Sobotní bloky byly oddělené výtečným obědovým rautem a po nedělním bloku následovala prohlídka Námořního muzea (*Museo Naval*) sídlícího ve stejné budově. Pár zajímavých exponátů jsme mohli spatřit, další nám bohužel zůstaly skryty, jelikož dočasná výstava Vlajka, která přišla z moře. Barvy, které nás identifikují. (*La bandera que vino de la mar. Los colores que nos identifican.*) byla zpřístupněna až 5. prosince 2025 a potrvá do 5. dubna 2026.

Jako každý správný vexilologický kongres měl i ten madridský svoji vlajku. Ta vzešla z konkurzu, který byl obelán 27 návrhy. Autorem vítězného návrhu je Ramón Gimeno, který vlajku popsal takto: *Vlajka o poměru stran 2 : 3 bílé barvy. Uprostřed kříž v barvách španělské vlajky. Úplný modrý lem se sedmi bílými pěticípými hvězdami.* Vlajka vychází z madridského městského znaku, který je lemován obdobným způsobem. Současně používaný znak má hvězdy šesticípé, ale autor vychází z městské vyhlášky z roku 1948, která hvězdy definuje jako pěticípé (jeden cíp za každou provincii sousedící s madridskou provincii). Středový kříž je emblémem SEV.

Petr Holas

JUBILEA

V roce 2026 oslaví významná životní jubilea titu členové ČVS: Miroslav Uvíra (80 let), Marián Babják, František Pícha a Petr Veselý (75 let), Vladimír Fuksa, Jaroslav Konečný a Pavel Štochl (70 let) a Leoš Mann (60 let). K jejich výročí jim gratulujeme a přejeme hodně zdraví, životního elánu a uspokojení z ušlechtilého koníčka.

Výbor ČVS

VEXILOLOGIE č. 218, PROSINEC 2025

ZPRAVODAJ ČESKÉ VEXILOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI, Z. S.

ISSN: 1211-2615

Vydává: Česká vexilologická společnost, z. s.

Pod Vyšehradem 1173/14, 147 00 Praha 4

IČ: 48137774 Web: www.vexilologie.cz

E-mail: info@vexilologie.cz

Redakční rada: Ing. Aleš Brožek,

Ing. Petr Exner, František Hep,

Ing. Petr Holas (předseda), Josef Hubka,

Kryštof Huk, PhDr. Petr Sokol, Ph.D.,

PhDr. Zbyšek Svoboda, Ing. Jan Verešák

Grafická úprava: Karel Kolman, Studio K.O.H.

VEXILOLOGIE NO. 218, DECEMBER 2025

Journal of the Czech Vexillological Society

Postal Address: Ing. Petr Holas,

Psárská 1347/1, CZ-141 00 Praha 4 - Michle

Vychází čtvrtletně. Ev. č.: MK ČR E 24714

Toto číslo vyšlo v Praze 11. 2. 2026.

OBSAH

PETR HOLAS	
ÚVODNÍK NA ZÁVĚR ROKU.....	4467
MAMUKA GONGADZE	
JAK BYLY VYTVOŘENY SOUČASNÉ STÁTNÍ SYMBOLY GRUZIE (1. ČÁST)	4469
NOVÉ OBECNÍ VLAJKY V ROCE 2025.....	4478
NOVÉ VLAJKY	4479
ABRUZZO (ITÁLIE)	4479
VEXIBITS	4480
UTAJENÁ OSOBNÍ VLAJKA KARLA ČERNÉHO	4480
TVORBA VLAJKY T. K. PRŮZKUMNÍK KOLÍN.....	4480
RŮZNÉ	4481
ZEMŘEL RICHARD WOTKE	4481
IDENTITA – PŘÍBĚH ČESKÉHO DESIGNU	4482
ČEŠTÍ VEXILOLOGOVÉ V JAPONSKU	4482
INSTALACE MY JSME SVĚT	4486
ITALSKÝ NÁRODNÍ VEXILOLOGICKÝ KONGRES PO TŘICÁTÉ	4487
ŠPANĚLSKÝ NÁRODNÍ VEXILOLOGICKÝ KONGRES PO ČTYŘICÁTÉ	4489
JUBILEA	4490

CONTENTS

PETR HOLAS	
YEAR-END EDITORIAL	4467
MAMUKA GONGADZE	
HOW THE CURRENT STATE SYMBOLS OF GEORGIA WERE CREATED (PART 1).....	4469
NEW MUNICIPAL FLAGS IN 2025	4478
NEW FLAGS	4479
ABRUZZO (ITALY).....	4479
VEXIBITS	4480
THE SECRET PERSONAL FLAG OF KAREL ČERNÝ	4480
DESIGNING THE FLAG OF T. K. PRŮZKUMNÍK KOLÍN.....	4480
VARIA	4481
RICHARD WOTKE HAS DIED	4481
IDENTITY – THE STORY OF CZECH DESIGN	4482
CZECH VEXILLOLOGISTS IN JAPAN.....	4482
PUBLIC ART INSTALLATION “WE ARE THE WORLD”	4486
THE ITALIAN NATIONAL CONFERENCE OF VEXILLOLOGY FOR THE 30TH TIME.....	4487
THE SPANISH NATIONAL CONGRESS OF VEXILLOLOGY FOR THE 40TH TIME.....	4489
JUBILARIANS.....	4490